

Dosarul nr. 3rh-14/22
2-11049432-01-3rh-18022022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Vascan)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud.: S. Novac, G. Stratulat, Sv. Moldovan)

Î N C H E I E R E

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând cererea de revizuire depusă de Primăria mun.Chișinău și Consiliul mun.Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Dorin Spiridon împotriva Primăriei mun.Chișinău și Consiliului mun.Chișinău cu privire la anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil privind atribuirea unui lot de pământ pentru construcția casei de locuit și îmbunătățirea condițiilor de trai,

împotriva deciziei din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost respins recursul depus de Consiliul mun.Chișinău și menținută hotărârea din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 iunie 2010, Dorin Spiridon a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Primăriei mun.Chișinău și Consiliului mun.Chișinău, solicitând a recunoaște ca neîntemeiat răspunsul nr.21/634 din 24 mai 2010, prin care a fost respinsă cererea prealabilă nr.S-4433/10 din 11 mai 2010 privind atribuirea unui lot de pământ pentru construcția casei de locuit și îmbunătățirea condițiilor de trai, cu obligarea pârâților să-i atribuie, ca participant la acțiunile militare pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a unui lot de pământ pentru construcția casei particulare, întrucât el și membrii familiei sale în componență din patru persoane locuiesc într-o locuință din căminul din str. XXXXX, care are o suprafață doar de XXXXX m.p.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă acțiunea depusă de Dorin Spiridon. A fost declarat ilegal refuzul Consiliului mun.Chișinău privind acordarea lui Dorin Spiridon și membrilor familiei sale a unui lot de teren pentru construcția casei conform normelor stabilite de legislația în vigoare. A fost obligat Consiliul mun.Chișinău să acorde lui Dorin Spiridon împreună cu membrii

familiei sale a unui lot de teren pentru construcția casei particulare conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

La 13 decembrie 2010, Consiliul mun.Chișinău a depus recurs împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 14 ianuarie 2011 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Dorin Spiridon ca neîntemeiată.

Prin decizia din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul depus de Consiliul mun.Chișinău și menținută hotărârea din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

Fiind investite cu judecarea prezentei cauze, prima instanță și instanța de recurs au motivat soluția de admitere a acțiunii prin faptul că Dorin Spiridon este veteran de război, participant la acțiunile de luptă pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova și nu este asigurat cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

Instanțele de judecată au stabilit că reclamantul Dorin Spiridon împreună cu familia sa, compusă din 4 persoane, dintre care soția XXXXX și doi copii: XXXXX și XXXXX, locuiesc într-o încăpere în cămin cu o suprafață doar de XXXXX m.p., situată în XXXXX.

Cu trimitere la prevederile art.13 lit.d) și art.20 alin.(1) din Legea nr.190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani și pct.11 din Hotărârea Guvernului nr.520 din 05 august 1992 cu privire la măsurile primordiale de protecție socială a persoanelor participante la acțiunile militare pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova și acordarea ajutorului necesar cetățenilor și familiilor, afectate de conflictul militar, instanțele de judecată au remarcat că Dorin Spiridon a participat la acțiunile de luptă pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova și beneficiază de înlesnirile prevăzute de lege.

La fel, din certificatul nr.9/3 din 12 mai 2010 eliberat de șeful DGLA și D al Ministerului Afacerilor Interne rezultă că, Dorin Spiridon a fost inclus în lista colaboratorilor de poliție care necesită acordarea spațiului locativ prin sistem de ipotecă sub nr.120 din 24 decembrie 2004.

S-a stabilit că Dorin Spiridon nu a participat la privatizarea spațiului locativ.

Totodată, cu referire la art.42 din Codul cu privire la locuințe, prima instanță și instanța de recurs au constatat că Dorin Spiridon, fiind veteran de război și pensionar neasigurat cu spațiu locativ privat, urmează să fie asigurat în mod prioritar cu spațiu locativ în conformitate cu legislația în vigoare, întrucât ultimul are nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai, or, el și membrii familiei sale sunt asigurați cu un spațiu locativ sub normă.

A fost considerat neîntemeiat argumentul Consiliului mun.Chișinău precum că conform art.77 alin.(5) din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, atribuirea terenurilor aflate în gestiunea unităților administrativ-teritoriale se efectuează prin intermediul licitațiilor funciare, or, petrecerea licitației nu este prevăzută în cazul atribuirii terenurilor pentru categoriile de persoane care în temeiul legii este recunoscut dreptul lor la un lot de teren.

Mai mult, petrecerea licitației este obligatorie în cazul terenurilor formate ca bunuri imobile separate și care nu sunt grevate cu creanțe sau drepturi reale (arenda).

Distinct de aceasta, instanțele de judecată au reținut că, prin certificatul seria XXXXX din 30 iunie 2010 eliberat de Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun.Chișinău se confirmă faptul că, potrivit datelor sistemului informațional „Privatizarea locuințelor” al Consiliului mun.Chișinău, la privatizarea locuinței din str. XXXXX, conform hotărârii nr.XXXXX din 18 decembrie 1997 a Comisiei municipale de privatizare a fondului de locuințe, au participat doar două persoane: XXXXX și XXXXX (f.d.33).

Reieșind din cele enunțate, s-a conchis că Dorin Spiridon, ca veteran de război și pensionar, fără spațiu locativ privat, are dreptul la acordarea spațiului locativ în regim de urgență și în mod prioritar, iar refuzul Consiliului mun.Chișinău privind acordarea spațiului locativ reclamantului este ilegal și neîntemeiat, fapt ce impune obligarea pârâtului să emită deciziei prin care să acorde lui Dorin Spiridon împreună cu membrii familiei sale un lot de teren pentru construcția casei conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

La 01 septembrie 2021, Primăria mun.Chișinău și Consiliul mun.Chișinău au depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu transmiterea cauzei spre rejudecare.

Ca teme de revizuire, cu trimitere la prevederile art.449 lit.b) din Codul de procedură civilă, Primăria mun.Chișinău și Consiliul mun.Chișinău au invocat faptul că la 24 iunie 2021, sub numărul de înregistrare 09-14/05-1175 în cadrul Direcției asistență juridică a Primăriei mun.Chișinău a fost înregistrată nota informativă din partea Direcției generale economie, comerț și turism, la care a fost anexată informația nr.1874 din 08 iunie 2021 a Direcției de arhivă Chișinău și hotărârea nr.XXXXX din 18 decembrie 1997 a Comisiei nr.2 de privatizare a fondului de locuințe a municipiului Chișinău al Agenției Teritoriale Chișinău al Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat al Republicii Moldova.

Au indicat revizuenții că în rezultatul verificării bazei de date din cadrul sistemului informațional „Privatizarea locuințelor” al Consiliului mun.Chișinău s-a constatat că, Comisia pentru privatizarea fondului de locuințe din mun.Chișinău la data de 18 decembrie 1997 a adoptat hotărârea nr.XXXXX, prin care a dispus transmiterea în proprietate privată a apartamentului XXXXX, cu suprafața totală de XXXXX m.p. pe numele XXXXX și XXXXX. Totodată, din informația din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra apartamentul cu nr.cadastral XXXXX, cu cota parte XXXXX, îi revine XXXXX, Dorin Spiridon și XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p.

Reieșind din informația prezentată, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău consideră că intimatul Dorin Spiridon a indus instanțele de judecată în eroare despre spațiul locativ deținut legal.

Prin încheierea din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău împotriva hotărârii din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

La 28 decembrie 2021, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău au depus recurs împotriva încheierii din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu soluționarea prin decizie a problemei respective.

La 14 februarie 2022, Dorin Spiridon a depus referință, invocând că cererea de revizuire a fost dpusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău cu

încălcarea evidentă a termenului legal prevăzut la art.450 lit.b) din Codul de procedură civilă, or, aceasta a fost depusă aproximativ peste 11 ani de la devenirea irevocabilă a deciziei instanței de recurs, invocând motive asupra cărora instanțele de judecată anterioare și-au expus opinia, și anexând probe aflate deja la actele cauzei, care au fost supuse controlului judiciar în modul corespunzător.

Prin decizia din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău, s-a anulat încheierea din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a reținut cauza conform competenței în Curtea Supremă de Justiție pentru examinarea cererii de revizuire depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău împotriva deciziei irevocabile din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 23 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost corectată din oficiu eroarea materială strecurată în decizia din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, prin substituirea sintagmei greșite „împotriva hotărârii din 06 decembrie 2020” cu cea corectă „împotriva hotărârii din 06 decembrie 2010”.

Se reține că, la 25 februarie 2022, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediată în adresa lui Dorin Spiridon copia cererii de revizuire depusă de Primăria mun.Chișinău și Consiliul mun.Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, însă corespondența destinată intimatului a fost returnată Curții Supreme de Justiție cu mențiunea „nereclamată” (f.d. 150, 157-158).

Totodată, se remarcă că în referința din 14 februarie 2022, intimatul Dorin Spiridon și-a expus poziția în privința cererii de revizuire depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău.

Prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art.257 alin.(1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art.258 alin.(3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Totodată, conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.448 alin.(2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o hotărâre nouă.

Se reține că prin decizia irevocabilă din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul depus de Consiliul mun.Chișinău și s-a menținut hotărârea din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău (f.d.85-89).

Prin urmare, Curtea Supremă de Justiție este competentă de a examina cererea de revizuire depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău împotriva deciziei din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în cererea de revizuire, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ lărgit al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.449 lit.b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În conformitate cu art.450 lit.b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b).

Conform art.451 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Potrivit art.452 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

După cum rezultă din actele cauzei la 01 septembrie 2021, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău au depus cerere de revizuire împotriva deciziei irevocabile din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost menținută hotărârea din 06 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii hotărârilor judecătorești, cu transmiterea cauzei spre rejudecare.

Drept temei de revizuire, cu trimitere la prevederile art.449 lit.b) din Codul de procedură civilă, Primăria mun.Chișinău a invocat faptul că la 24 iunie 2021, sub numărul de înregistrare 09-14/05-1175 în cadrul Direcției asistență juridică a Primăriei mun.Chișinău, a fost înregistrată nota informativă din partea Direcției generale economie, comerț și turism, la care a fost anexată informația nr.1874 din 08 iunie 2021 a Direcției de arhivă Chișinău și hotărârea nr.XXXXX din 18 decembrie 1997 a Comisiei nr.2 de privatizare a fondului de locuințe a municipiului Chișinău al Agenției Teritoriale Chișinău al Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat al Republicii Moldova.

Revizuenții au indicat că în rezultatul verificării bazei de date din cadrul sistemului informațional „Privatizarea locuințelor” al Consiliului mun.Chișinău s-a constatat că, Comisia pentru privatizarea fondului de locuințe din mun.Chișinău la data de 18

decembrie 1997 a adoptat hotărârea nr.XXXXX, prin care a dispus transmiterea în proprietate privată a apartamentului nr.XXXXX din str. XXXXX, cu suprafața totală de XXXXX m.p. pe numele XXXXX și XXXXX. Totodată, din informația din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra apartamentul cu nr.cadastral XXXXX, cu cota parte XXXXX, îi revine XXXXX, Dorin Spiridon și XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p.

Reieșind din informația prezentată, revizuenții consideră că intimatul Dorin Spiridon a dus instanțele de judecată în eroare despre spațiul locativ deținut legal.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de revizuire a fost depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău cu încălcarea evidentă a termenului legal prevăzut la art.450 lit.b) din Codul de procedură civilă, și anume peste aproximativ 10 ani și 5 luni de la data rămânerii irevocabile a deciziei din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție, or, norma dată de drept cert, expres și imperativ stipulează că, cererea de revizuire se depune nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b).

Colegiul lărgit reține că, procedura de revizuire prevăzută la art.449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului că, o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (*speța de referință Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999*).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006*, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art.6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluții definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe

esențiale și convingătoare (*Josan vs. Moldova, nr. 37431/02, §25; Brumărescu vs. România, nr. 28342/95, §6; Ryabykh vs. Rusia, nr. 52854/99, §52*).

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de Primăria mun.Chișinău și Consiliul mun.Chișinău, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și *hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului speța Popov (2) c. Moldovei din 06 decembrie 2005, definitivă din 06 martie 2006*.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ lărgit al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău împotriva deciziei din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art.195 și art.230 din Codul administrativ în coroborare cu art.450 lit.b) și art.453 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ lărgit al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun.Chișinău împotriva deciziei din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Dorin Spiridon împotriva Primăriei mun.Chișinău și Consiliului mun.Chișinău cu privire la anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil privind atribuirea unui lot de pământ pentru construcția casei de locuit și îmbunătățirea condițiilor de trai.

Încheierea nu se spune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Aliona Miron